

HAJDUFÖLD

LŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 egy óra . . . . . 50 K Félévre . . . . . 220 K
 egy évre . . . . . 110 K Egész évre . . . . . 440 K
 TYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Elég volt!

Nem akartunk ünneprontók lenni. Mindent elkövettünk, hogy a református Nagytemplom újra megnyitásának ünnepélyét semmi disszonáns hang meg ne zavarja. Azt óhajtottuk, hogy ez az alkalom arra szolgáljon, hogy a különböző keresztyén felekezetek kebelén élő magyar testvérek egymásra találjanak. Lakatot tettünk a szánkra az ünnepély megelőző időkből. Elhallgattuk megjegyzéseinket, legyőztük újságíró-mivoltunkat, mely arra ösztönöz, hogy közérdekű eseményeket olvasóinkkal megismertessünk. S mindezt az ünnepély zavartalansága érdekében.

Az ünnepély mégis megzavartott; meg arról az oldalról, ahonnan a legszorgosabban kellett volna ügyelni méltóságteljes lefolyására. Megzavartott szándékosan, kiszámított célzattal, mesterségesen, előre kifőzött terv szerint.

A templomot becstelenné, undok mérenylettel profanizálták, de nem kevésbé gyalázta meg a szentek hajlékát az, nem kevésbé sértette meg a legmagasztosabb fogalmat az, aki ebből az egész ügyből politikai tökélet akart kovácsolni a maga és hatalmi törekvései, politikai céljai javára.

Pedig kétségtelenül ez történt . . .

Hónapokkal ezelőtt megfelelő formában értésére adtuk dr. Baltazár Dezső püspök urnak, hogy a kálvinisták egyetemének az az óhajta, hogy ő letagadhatatlan nagy tehetségét mint püspök az egyház adminisztrációjának, mint lelkes a hívek lelki gondozásának szentelje, és tartózkodjék attól, hogy a napi politikába keveredjék. Ez esetben kétségtelenül megszűnik ellene mindennemű támadás, vagy mint ő mondja: „hajsza“.

Erre a püspök ur válasza az volt, hogy rövid 1-2 hét múlva kibontotta kalózlöbögőjét, melyre a függetlenség szent szavát himeztette, hogy megtévessze a kálvinista magyarságot, melynek zöme ennek az eszmének volt mindig lelkes katonája.

Ezt az üzenetet nemrégén még nyomatékosabb formában ismét megkapta a püspök ur.

Néhány nappal a nagytemplomi ünnepély előtt Debrecen kálvinista társadalmának legtekintélyesebb tagjai gyűltek össze, hazafias aggodalomtól vezetve és református egyházunk iránti féltő szeretettől üzelve. Aggodalommal szemlélték azt, hogy az egyház és pártpolitika összekevertetik és hogy az egyház fő azokkal a destruktív elemekkel lép politikai frigre, akik az ország

megrontásáért elsősorban felelősek Isten és emberek előtt.

Küldöttség kereste fel a népes értekezlet megbizásából Baltazárt. A küldöttség szónoka, aki épenséggel nem tartozik a püspök „ellenségei“ közé, kérve-kérte az egyházfőt, hogy szakítson legujabb politikai barátaival, az ország megrontóival s vonuljon vissza a politikában való aktív szerepléstől. Álljon meg azon az uton, melynek lejtőjére lépett s amelyre maga után akarja vezetni a kálvinisták hatalmas táborát. Világosan tudomására adta a küldöttség a püspöknek, hogy azon esetben, ha a felszólításnak fogamatja nem lenne, azok is ellene fordulnának, akik eddig benne a papot és püspököt kimélték.

Válaszul a püspök, visszaélve a hely szentségével, honnan ellenmondás nélkül beszélhetett: a templomi szószékéről folytatta lélekmérgezését, s átfogó szeretet és bizalom helyett prédikált üldöztetésről, sanyargatásról, s igyekezett a gyanunak, féltékenységnek, bizalmatlanságnak, gyűlöletnek és bosszúnak mérget csepegtetni a krisztusi tanítás befogadására kitért szívekbe. Ugyanezt csinálták csatlósai, elsősorban Márk Endre a presbiterek országos gyűlésén, sőt a fehér asztalnál is. Ami pedig az Orle közgyűlésén történt, az rendezésében mesteri, szándékában és célzatában azonban nem kevésbé elítélendő botrány volt. Maga az elnöklő püspök, kinek kötelessége lett volna a rendre, a törvényes intézkedések megtartására és tiszteletben tartására ügyelni, a püspök állott fel a hordó tetejére és a törvényes rendelet és ennek végrehajtásaként jelen volt hatósági személyvel szembeni ellenszegülésre izgatott és kálvinista-üldözéssel panaszkodott. Megdöbbenő a lelki-ösmeretlenségnek ekkora foka!

Ez a főpap csak a keresztyénség gyilkos ellenségeinek nyitja meg szívét, de a testvér keresztyén felekezetet ellen-

ségnek tekinti. Ez a politikai „vezér“ csak a nemzet gyilkosait öleli keblére, de a magyar nemzeti gondolat harcosait megtagadja. A hithű és buzgó kálvinistákat, akik az ő csalhatatlanságában nem hisznek s akik a protestantizmus igazi szellemében a tiszta evangélium tanításait fürkészik és követik, azokat üldözöbe veszi; az istentagadókkal, a vallást kigunyoló farizeusokkal és a templom előcsarnokában kufárkodó félkalkármárokkal testvéri csókot vált. A forradalmak kompromittált spekulánsaival egy táborat jár.

Mi a református egyháznak hű fiai, akik egyben a hazának, a magyar nemzetnek mindent feláldozni kész gyermekei is vagyunk, szégyeljük, hogy ilyen ember a püspökünk.

Kijelentjük, hogy véle és cselekedeteivel semmi közösséget nem érzünk és nem tartunk. Őt vezérünkül sem politikai, sem egyházi téren el nem ismerjük.

A magyar kálvinisták százezrei és milliói nevében kiáltjuk oda a püspök urnak, hogy: **Elég volt!**

Elég volt a szegyenkezésből. Nem vagyunk hajlandók tovább tűrni, hogy nevünkben, a mi rovásunkra üzze politikai kalandjait, melyek a szociálistákból a munkapártba, a nemzeti ellenállásból a császári sashoz, a háborus uszításból a defetizmusba, majd a vörös világ csábképeihez, onnan az oláh király lábai elé vezették, s a mely görbe uton továbbhaladva, most a határokon kiszökötti hazaárulók fegyverbarátjává lett.

Nem fogjuk engedni, hogy nemzetfenntartó kálvinista magyarságunk tovább kövesse ezen az uton, mely a szegyenbe, a gyalázatba, a megvetésbe, saját lényegének, dicső múltjának, tradíciójának megtagadásába, a nemzet megrontására vezetne.

Püspök ur, elég volt!

Pétervár a fehérkek kezén

Szibériát elvágták a vörösök elől -- A szovjet Bruszilovot küldte ellenük

Páris, márc. 11. (N. St. t. j.) A Havas ügynökségnek jelentik Rigaiból: A kronstadti felkelők elfoglalták Pétervárt. A bolsevisták vesztesége rendkívül súlyos.

Páris, március 11. A Chicago Tribuna megállapítja, hogy az orosz ellenforradalmat központi vezérek irányítják. Az orosz дума Párisba menekült tagjai értekezletükön megállapították, hogy az ellenforradalom teljes sikerrel halad célja felé. Az ellenforradalmat Kerenszki tervezte és vezeti, aki londoni és párisi tartózkodása alatt készítette elő a hatalmas erővel kitört ellenforradalmat.

Bécs, márc. 11. Moszkvai szikratávirat beisméri, hogy a felkelés miatt Oroszország és

Szibéria között megakadt az összeköttetés. A pétervári ellenforradalom egyre növekszik. A város nagyrésze a felkelők kezében van.

Bruszilov tábornok azt a parancsot kapta a szovjettől, hogy csapataival verje le a felkelőket.

A trianoni béke a belga kamarában

Páris, márc. 11. A Havas ügynökség jelenti Brüsszelből: A kamara külügyi bizottsága az előadó jelentése alapján elhatározta, hogy a kamarának a trianoni békeszerződés ratifikálását fogja javasolni. Az előadó jelentését erre vonatkozólag legközelebb terjeszti a kamara plénuma elé.

A debreceni botrány a nemzetgyűlésen

Elítélik Baltazár politikai szereplését és a nemzetrontó elemekkel való szövetkezését - Kovács J. István és Milotay interpellációja

Budapest, márc. 11. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az előterjesztések után a Ház nagy szó többséggel kimondja, hogy ezután 8 órai üléseket fog tartani. Az első 8 órás ülés szombaton lesz.

Hegyesfalmy Lajos kereskedelmi miniszter bejelenti, hogy a sörbojkott mozgalom ügyében hozzá intézett interpellációra csak a tárgyalások befejezése után fog végrelegesen válaszolni. — Ezután áttérnek az állam és a társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló javaslat tárgyalására folytatására.

Rasay Károly a javaslat ellen beszél. Foglalkozik a munkásmozgalommal, Lehetetlennek tartja, hogy felsőbb helyen a nyomdász sztrájkot úgy állítsák be, mintha politikai sztrájk lett volna. Nem lehet az éhező emberek bérhárcát politikai megmozdulásnak minősíteni. A javaslatot főalapja csak szociális politika lehet. A javaslatot rosznak tartja. Az eddig elhangzott beszédek csak a politikai oldalát nézték a javaslatnak, jogászai szempontokat ellenben nem, pedig ez a fontosabb. Rátér a forradalmakra: ezzel ne foglalkozunk, bizzuk ezt a történelemre és az igazságszolgáltatásra. (Zajos ellentmondások.)

A közszabadságok megfolytását látja a javaslatban. Hol vannak azok, akik valamikor erős harcot vívtak a közszabadságokért? Miért nem lépnek most sorompóba? A sajtószabadság visszaállítását követeli. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, hogy a nemzetgyűlés tegye át ezt a javaslatot újból az igazságügyi bizottsághoz s annak átdolgozása után terjessze ismét a Ház elé. A javaslatot nem fogadja el.

Turi Béla: Nem hiszi, hogy akadna olyan képviselő, aki a javaslatban foglalt bolsevizmus elleni védekezést holmi képzelte veszélynek tartaná. Mi most is a vörös tenger közepén állunk s minden védelmi intézkedést meg kell tennünk. Azért üdvös a javaslat, mert a bolsevizmus előkészítésére irányuló mozgalmat a legszigorúbban üldözi. Olyan javaslatot, amely megsérti az alkotmányt, nem fogad el, de a legszigorúbb büntetést kívánja annak, aki az alkotmányt megsérti.

Elnök napirendi előterjesztést tesz, amint után áttérnek az interpellációra.

Kovács J. István interpellációjában a debreceni eseményekről szól. Mi azzal az elhatározással mentünk Debrecenbe, hogy a nyugalmat és békét megjelenésünkkel megszilárdítsuk s azt kell látnunk, hogy az ellenkezője következett be.

Már tegnap Gyömöre szótartotta interpellációjában az Orle gyűlés feloszlását, mégis újra foglalkoznom kell vele, mert az egyik pesti lap úgy állította be a dolgot, mintha ebből Baltazár Dezső politikai tőkét akarna kovácsolni.

En Baltazár politikáját nem helyeslem, mert olyan politikussal haladt együtt, akiknek nagy részük van az ország főnkretetésében s újból szerephez akarja juttatni azokat, akik a nemzet pusztulásának okozói voltak. Debrecen reformátusai részéről már lépések történtek, hogy Baltazár vonuljon vissza a politikától, mert a politikai tevékenysége ellen irányuló támadások nemcsak a személyét, de miután egyházi méltóságot is visel, a kálvinista egyházat is érintik.

Milotay István: A püspöki palástba burkolódik.

Kovács J. István: Mikor lementünk Debrecenbe, már az első zavart akkor láttuk, amikor több órás késéssel érkezünk meg. Örömmre szolgált, hogy a templomavatás teljesen politikamentes volt. Ennek ellenére a „Magyarország” azt írja s úgy állítja be a dolgot, mintha tervszerűen izzóvá tették volna a hangulatot s Debrecenben ő forradalmi hangon beszélt volna. Rátér ezután az Orle gyűlés feloszlására. (Nagy zaj) Ő is jelen volt a gyűlésen, de nem emlékszik arra, hogy azt mon-

dották volna, hogy ki kell dobni a rendőrtisztet. (Ellentmondások.)

Usetty Ferenc: Mit szólnak ehhez a Rombach-utcaiban a zsidók? (Óriási zaj.)

Kovács J. István: A megszállott Felvidéken a esch kormány több jóakarattal kezeli a reformátusokat, mint a magyar kormány a debreceni reformátusokat.

Erre kitor a vihar.

A képviselők a terem közepére tódulnak.

Szmrecsányi György: Hazadulás, szégyelje magát!

Kovács J. István a nagy zajban nem tudja folytatni beszédét. Elnök az ülést felfüggeszti. (A kiszagdák éljenzik Kovács J. Istvánt. Andrassy izgatottan közbeszól.)

Szünet után Kovács J. István kijelenti, hogy nem hagyta befejezni beszédét. Igyekszik kimagyarázni szavait.

Ezután előterjeszti a következő interpellációt: Van-e tudomása a belügyminiszternek a debreceni eseményekről, az ország felekezeti békéjének megőrzésére hajlandó-e gyors intézkedést tenni, az Orle gyűlés betiltása miatt elégtételt adni, a rendőrfőkapitányt meneszteni s a főispánt kicserélni? (Zaj.)

Milotay István dr beszél ezután. Röviden kíván szólni. A Magyarországon megjelent cikkért vállalja a felelősséget, ugysis mint politikus, ugysis mint publicista, amelynél 15 éve munkása. Nem helyesli, hogy Kovács J. István ide hozza az ilyen dolgokat, amelyek alkalmasak lehetnek sajtópárbajra, de nem valók a nemzetgyűlés elé. Tiltakozik az ellen, hogy a felekezeti béke megbontására irányuló törekvéssel vádolják.

Örömmel veszi tudomásul, hogy Kovács J. István megtagadta a szolidaritást Baltazárral. Ha ez régebben megtörtént volna, más lenne a helyzet. Baltazár egy tünteti fel a dolgot, mintha az egész református egyház az ő politikai irányait követné. Ez nem igaz.

A református egyház távol áll ettől a, hogy úgy mondjuk, zsidó liberális politikától. Baltazár viselkedése nem azt bizonyítja, mintha a felekezeti békét kívánná szolgálni s amit Kovács J. István is hangoztatott kistemplomi beszédében, hanem az ellenkezőjét.

Állást kell foglalni az ilyen törekvésekkel szemben. Megemlíti, hogy legutóbb a debreceni törvényhatósági közgyűlésen Baltazár személyes és politikai hívei indítványozták, hogy a jog és pénzügyi bizottságba válasszák be a Károlyi Mihály kormány volt igazságügyminiszterét: Juhász Nagy Sándort, aki tudvaleg a megszállott területen erősen izgat a magyarság ellen. Mi, akik ismerjük Baltazár politikai múltját, nem várhatjuk tőle a felekezeti béke megszilárdulását.

A rendőrség beavatkozása kissé tapintatlan volt, de tény az, hogy a rendőrfőkapitány rendeletek alapján járt el s rendőrség bármely más egyesülettel szemben is érvényt szerzett a rendeleteknek. Hogy a főkapitány nem mutatott politikai tapintatot, érthető, de hogy Baltazár püspök egyenesen úgy viselkedett, miszerint nem respektálta a kormány rendeletét, az érthetetlen.

A következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez: Van-e tudomása az Orle gyűlésnek feloszlásáról s milyen intézkedéseket óhajt folyamatba tenni?

Tomcsányi Pál Vilmos belügyminiszter azonnal válaszol. Nem tud végreleg választ adni, először a vizsgálatot fogja lefolytatni. Oda fog hatni, hogy megnyugtassa a kedélyeket.

Ezzel az ülés 4 órakor véget ért.

Budapest, márc. 11. (Nemz. St. tel. jel.) Patassi Dénes és Perlaky György nemzetgyűlési képviselők legközelebb ismét interpellációt terjesztenek elő a baranyai állapotok ügyében. Interpellációjukban hiteles adatokkal bizonyítják be a nemzetgyűlésnek, hogy a baranyai állapotok mások, mint ahogy Berky Gyula multkor interpellációjában azokat lefestette.

NAPI HIREK

Elitelték

birdi a vádlottat, aki becsületes magyar lelkének vakító fehérségével került szembe érdekeikkel. Elitelték, megfedték, mert puritán és melékgondolatoktól ment tiszta szívének minden melegével szállott sikra cikkében egyháznak jelenéért és jövőjéért. Kimondták ró a bűnöst, mert félteni merete őseinek szent hitét az istentagadó zsidópáholyok fertőzésétől, védeni próbálta dicsőséges multu egyházát a személyes hiúságukat legyezgető nagyfejűek destrudló munkájától. Ez volt a bűn, melyért elitelték, ez volt egyháza elleni hütlenség, amelyért megfeddették. Különös és furcsa ítélet minden bizsonnyal. Olyan különös és furcsa, amilyen az volt mely a zsidósággal ölelkező és hazáját kindlgaó „proletár” püspököt felmentette nemrégén. Azonos értékű ítélet, azonos jellemű bírák s mégis kiáltó ellentét kettőjük között. Amott a bűn glorifikációja, emitt az erény megszegyenyítése... Szomoruan jellemző tünete egy rossz kezekbe került tiszteleiremlő egyház erkölcsi elhomályosításának. Figyelmeztető a híveknél arra, hogy farizeusok sáfarkodnak őseik kincsével, akik elsőkké teszik az utolsókat és utolsókká az elsőket... Ideje lesz ébredezni!

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. templomban: Nagyiemplomban délelőtt 10 órakor predikál Nagy István vallástanió-lelkész, délután 5 órakor kátémagyarázatát befejezi dr Révész Imre lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál Gábor András segédlelkész, délelőtt 11 órakor predikál Konrad Zoltán segédlelkész, délután 2 órakor predikál Peleskey Sándor th. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész, délután 5 órakor predikál Boér Károly vallástanió. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Durkó Gábor segédlelkész, délután 2 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész. Ispotáji templomban délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla segédlelkész, délután 2 órakor predikál Rásky Sándor th. Homokkerti imaházban 10 órakor predikál Kovács János vallástanió-lelkész.

Vasárnapi iskola a szokott helyen és időben.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetelén (Egyház-tér 17. szám, ref. egyház tanácssterme) délután fél négy órakor bibliát magyaráz Uray Sándor lelkész.

A rom. kath. templomban holnap, vasárnap fél 7, 7, háromnegyed 11 és fél 12 órakor csendes misék. Fél 10 órakor nagymise, utána sz. beszéd. D. u. 3 órakor keresztut, sz. beszéd és a Sz. József Társulat ájtatossága.

— Baltazár megcsufolta a magyar hagyományt is. Közvetlen a Nagytemplom ünnepe előtt, kedden késő délután érkezett a főispánhoz a miniszterelnöknek az a távirata, amelyben jelzi, hogy a kormány az ünnepélyen való képviselével nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszteren kívül még dr Bénérd Agoston népjóléti és munkaügyi minisztert is megbizta. A főispán felkérésére Csóka Samu polgármesterhelyettes távbeszélőn közölte a miniszterelnök táviratának tartalmát Baltazár Dezső püspökkel, aki ezen közlésre azt válaszolta, hogy neki ily kiküldöttről tudomása nincsen, a miniszter elhelyezéséről nem gondoskodik, gondoskodjak arról az állam, vagy a város. Így csufolta meg a „mindeneket átfogó krisztusi szeretet” nevében Baltazár püspök a hagyományos magyar vendégszeretetet is a katolikus vendéggel szemben.

— **Házasságkötések.** Gyarmathy Miklós—Székely Emma, Halasz Albert—Herc Ilona, Bíró Albert—Papp Franciska, Onodi István—Szalai Zsuzsanna, Daku László—Polgári Erzsébet, dr Kálmán Mihály—Ince Margit, Józsa Lajos—Szebenyei Zsófia, Vigh Károly—Kovács Eszter, Fekete József—Kiss Erzsébet.

— **Jószivű emberek figyelme!** Egy nyomorgó család fordul a jölelű emberekhez segítségért, hol a családapa évek óta beteg, keresetre képtelen, az anya állandóan beteg, dolgozni nem bír, s hat apró gyermekkel, éhen, fázza, ruhátlanul nyomorog egy pince lakásba. Szíves adományok Petrik Józsefnének, József kir. herceg utca 8. pince lakás küldendők.

Bethlen István gróf Debrecenben. Bethlen István gróf esütörtökön délután Debrecenbe érkezett s kiment azonnal a Hortobágyra. Megérkezésekor táviratilag értesítette a külügyminiszteriumot, hogy tudassák Hohler angol főmegbízottal, aki tudvalevőleg lányával Debrecenbe szándékozott ma reggel jönni, hogy szombaton a szénhiányra való tekintettel vonatközlekedés nincs. Bethlen gróf táviratára tegnap reggel távirati válasz érkezett a külügyminiszteriumból. A távirat szerint Hohler jelenleg Pécsen van, s így Bethlen gróf értesítését még nem sikerült vele közölni. Hohler angol főmegbízott különben a legnagyobb valószínűség szerint auton fog ma megérkezni és így őt nem igen zavarhatja a szénhiány folytán előálló vasúti szünet. Egyébként a gróf H. Bert Ottó főispánnal látogatást tett.

Tiltakozás Nyugatmagyarország elszakítása ellen. A trianoni erőszakos béke, melytől ökolbe szorul minden becsületes, derék magyar keze, mindjobban érezeti országgyilkos hatását. Ott ragyog a bánat könnye minden magyar szemében. Fájó könnyek ezek, de mégis legfájóbb könnyek elszakított és elszakításra ítélt magyar testvéreink könnyei.

Az országos sirás ily könnyesejpe érkezett el Debrecen városába. Vas vármegye büszke sirása! Felvetette fejét dacosan a vas megyei magyar és tiltakozik a gyilkos béke gaszágai ellen.

Vas vármegye törvényhatósági bizottságának Szombathelyen február 21-én és folytatólag tartott közgyűlése az elszakításra ítélt nyugatmagyarországi részek képviselőinek indítványa alapján határozatilag tiltakozik Vasvármegye s Nyugatmagyarország elszakítása ellen. A határozat kimondja, hogy **igazságtalanság és erőszakosság** lenne, ha Magyarország nyugati részét elszakítanák. Az elszakítás nemcsak igazságtalanság és erőszakosság, de a béke zavartalanására is káros, tekintettel arra, hogy az elszakításra ítélt területek jórésze fajmagyarok lakta vidék. Ha akadnak vendek, avagy szlovének itt ott, azok is jó magyar gondolkodású, becsületes, békés polgárai voltak mindenkor, minden időben az országnak, akik maguk is merőn tiltakoznak az elszakítás ellen. A közgyűlés a határozatát felirat alakjában a kormányzó, a kormány és a nemzetgyűlés elé terjesztik. E határozatot megküldték Debrecen város közönségének is csatlakozás végett. Vasvármegye tiltakozó szövegére legközelebb Debrecen város közgyűlése is dörogni fogja, hogy: **Nem, nem, soha.**

Eljegyzések. Kozma György—Sándor Zs. fia, Zommermuer János—Takács Borbála, K. Zempléni Dezső—Nagy Margit, Barna Imre—Székely Julianna, Nagy Sándor—Hegedűs Margit, Lovász László—Szilágyi Emma, Kassian Mihály—Koronkai Julianna.

Menekült tisztviselők! A menekült közszolgálati alkalmazottak kik az adóügyi tanfolyam hallgatására hajlandók, vagy kötelezve vannak, a folyó hó 16-án kezdődő és április hó 16-án végződő adóügyi tanfolyamra folyó hó 15-éig bezárólag köznapokon délelőtt 10 órától déli 12 óráig nálam még jelentkezhetnek. — Pénzügyigazgató.

Move közlemény. 1. A textyl és élelmiszor áru raktár Csapó u. 4. sz. I. emeleti ideiglenes helyiségében (Mándy hegedű készítő mellett) az új üzlet helyiség kiutalása előtt raktáron levő készletét az ünnepekre való tekintettel jutányos áron kiárúsítja. Divatos női szövetek s kartonokban azonkívül Gottschlig-féle likör és rum készítményekben nagy választék. Igyekeznek mindenki beszerezni husvéti szükségletét!

2. A „Move“ női csoportja f. évi április hó 1-ével csipkeverő tanfolyamot nyit. E tanfolyam hat hétig fog tartani, heti öt délutáni fél 3-tól 5-ig. Tandij az egész időre 200 korona, melyben a veréshez szükséges fűcskák kölcsönöndija benn foglaltatik. — Jelentkezéseket március hó 25-ig elfogadunk titkári hivatalunkban (Sas u. 4. II. 2.) délelőtt 10—12-ig. d. u. 3-tól 5-ig.

3. Budapesti főosztályunk felhívására értesitem tagjainkat, hogy ha van közöttük olyan ki női kézimunkák készítését vállalná. saját érdekében jelentkezzék titkári hivatalunkban minél előbb. Anyagról központunk fog gondoskodni. Titkárnő.

A városi tanács és az államrendőrség

A kerületi főkapitány nyilatkozata

Ismeretes, hogy a városi tanács tegnapi ülésén foglalkozott az Orle gyűlésének betiltásával és a rendőrfőkapitány működését is bírálat tárgyává tette. Munkatársunk felkereste ez alkalomból Ghyecz Tihámér kerületi rendőrfőkapitányt, aki a következőket jelentette ki előtte: Meglepetéssel olvastam a debreceni lapok ma megjelent számaiban azou tudósítást, hogy a városi tanács tegnapi ülésén foglalkozott az államrendőrségnek az Orle gyűlését engedélyező és feloszlata körül ekkövetett eljárásával s azt bírálat tárgyává tette. Olvastam azt, hogy a kérdésben a tanács határozatot is hozott.

Szokatlanok és illetéktelennek tartom azt, hogy a városi tanács, mint autonóm közigazgatási szerv, bírálat tárgyává tegye egy államhatóságnak olyan saját törvényes hatá-

körében tett intézkedését, amely magának a közigazgatási hatóságnak ügykörét még csak nem is érinti.

Azonnal érintkezésbe léptem Csóka Sámuel polgármesterhelyettes urral, akitől azon megnyugtató kijelentést kaptam, hogy a városi tanács tagjai bizalmas magánbeszélgetést folytattak csupán e kérdésben, de a városi tanács mint ilyen, az államrendőrség intézkedését bírálat tárgyává nem tette s e kérdésben határozatot sem hozott.

A polgármester helyettes ur ezen kijelentését megnyugvással vettem tudomásul, mert egyetlenegy magánembernek sem lehet elvenni azon jogát, hogy a hatóság intézkedéseit bírálat tárgyává ne tegye, addig a mértékig, míg a bírálat a hatóság megsértésének vagy megálgalmazásának mértékét el nem éri.

Ma lesz a jogászbál. Szombaton este 8 órakor az Arany-Bika kupolatermében lesz a jogászbál. Sokan emlékeznek még a tavalyi feledhetetlen, nagyszerű jogászbálra: minden remény megvan rá, hogy a mai jogászbál sikere a tavalyit is felül fogja mulni. — Az estély 8 órakor kezdődik, sikerült műsorral, melyen szerepelnek: Szoboszlav Ágnes, Kontsek Irén, Liszt Nándor jogásznők, Szalay György és még mások.

Iparosok értekezlete az elnökjelölés kérdésében. Több iparos felkérése folytán felhívjuk az összes ipartestületi tagokat, hogy vasárnap március hó 13-án délelőtt 10 órakor az ipartestület dísztermében tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: Elnök jelölés. — Ipartestület.

Felhívás a menekültekhez. Felhívom az alábbi vagon-tes városban lakó menekülteket, hogy a Bocskay-téri most épített baraklakásokba való beköltöztetéshez szükséges beköltözési engedély átvétele végett nálam jelenjenek meg. Aki ezt elmulasztja, az a neki kiutalt lakásról lemondottnak tekintjük és lakása azonnal másnak lesz kiutalva. Ugyszintén másnak lesz átadva annak is a lakása, aki kedden estig be nem költözik. Megjelenésre felhivatnak: Özv. Méhész Kálmán, Nagy Emil, Varga nővérek, Daczer Emil, Héja Sámuel, Harcos György, Szilágyi György, Papy Zsigmond, Földes Elek, Nagy Ernő, Uzoni Jenő, Gyenge Jakab, Bodnár István, Kiss József, Csuriella Kálmán, Pojnar Sándor, Radler Albert, Hamza József és Kósa, özv. Lázár Lajosné, Halász Miklós. — Menekültügyi kirendeltség.

Márciusi só. A sóelosztó bizottság értesítette a várost, hogy Debrecen részére márc. hónapra 1113 métermázsa sőt utalt ki. A só már meg is érkezett és a napokban kiosztásra kerül a lakosság között, részben jegyre, részben pedig jegy nélkül.

Harding engedett az ántántnak

Prága, márc. 11. Az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy a Rajna mentén levő amerikai csapatokat a jövátételi kérdések rendezéséig jelenlegi helyükön hagyja. Harding eltér eredeti szándékától, hogy hivatalba lépésekor az amerikai csapatokat visszavonja, de új német területnek megszállásában az amerikai csapatok nem fognak részt venni.

Ki okozta az ORLE botrányát?

Munkatársunk tegnap délelőtt folyamán felkereste Sággy Lajos rendőrfőtanácsost, hogy megkérdezze tőle: szabályszerűen járt-e el dr. Csige Sándor rendőrségédfogalmazó az Orle gyűlésén, mint hogy a belügyminiszter a nemzetgyűlés esütörtöki ülésén azt válaszolta Gyömörey György képviselő interpellációjára, hogy az Orle gyűlésének feloszlataból kifolyólag szigorú vizsgálatot indít. Munkatársunk előtt Sággy rendőrfőtanácsos a következőket jelentette ki:

— Dr. Csige Sándor rendőrségédfogalmazó az Orle gyűlésén a legkifogástalabb szabályszerűséggel járt el. Nyugodt öntudattal várom a vizsgálat megindítását.

Felhívás adakozásra. Egy kiváló fiatal emberre hívjuk fel jószívű olvasóink figyelmét. A debreceni kollégium főgimnáziumában jeles eredménnyel végezte a középiskolát. Nem régen került haza az orosz fogságból s most műegyetemi hallgató Budapesten. Egészségi állapota miatt nehéz keresethez jutnia s így teljesen gyámolítás nélkül, életét is és fenyegető nyomorban tengődik. — Igazi típusa pedig a magyar fajzszenállításának. Emeljük ki kétségbeejtő helyzetéből s fényes tehetségét mentssük meg a magyar kultúrának. Erre a célra adakozásokat hálás köszönettel fogad a Szerkesztőség.

A ref. főgimnázium mozgólénykéelőadása. Szombaton és vasárnap Hervé világhírű operettje, a *Nebántsvirág* 5 felvonásban. Főszereplő Lóth Il. Előadások kezdete 3, háromnegyed 5, fél 7. Jegyek kaphatók (vasárnapi háromnegyed 5-ös előadásra már elfogyott) a főgimnáziumban és előadások előtt ugyanott a pénztárnál. Belépőjegyek ára 5 korona. **Csak a tanulóifjúság látogathatja.**

Halálozások. Szabó Zsigmond 61 éves, Czobor Julianna 37 éves, Kántor József 62 éves, Szodrai Péter 50 éves, Horváth István 43 éves, Katz Ignác 1 hónapos, Balogh Zsigmond 54 éves, özv. Braun Adolfiné Cimmermann Róza 87 éves, Zoltán Ödön 57 éves, Alföldi Mihály 38 éves, Zombor József 24 éves, Kulcsár Gergely 40 éves.

Vigyázatlanság. Major József 18 éves püspökladányi gazdasági cseléd tegnap délelőtt favágás közben bal lábát elvágta. Súlyos sérülésével beszállították a debreceni közkórházba. Sérülése vigyázatlanságból eredt.

Tévedés folytán leszállították a fejadagokat. A közlelémezési miniszter a közlelézési hivatal lapunk más helyén közölt hirdetménye szerint az ellátatlan lakosság lisztfej-adagját napi 20 grammról 16 grammra szállította le. A miniszter ez intézkedése tévedésen alapul. Ugyanis a katonaságot és a csendőrséget a miniszter nemrégiben kikapcsolta az ellátatlanok jegyzékéből s így csak 53,700 lélek részére utalt ki lisztet, jöllehet az ellátatlanok száma sokkal több. Epen ezért Zöld József tb. tanácsnok tegnap délelőtt Budapestre utazott, a nyilván jóhiszemű tévedés rektifikálása végett és így van rá remény, hogy az ellátatlan lakosság közelezen a korábban megállapított fejadag kiszolgáltatásában részesül.

Postások bálja. A posta és távirada altisztjeink ma 12-én szombaton este 7 órai kezdettel tartják meg fényesnek ígérkező műsoros táncestélyüket reggeli 4 óráig. A szerepeket elsőrendű művészi erők vállalták. Azonkívül lesz világposta, szépségverseny, confetti csata s más egyéb szórakoztató apróságok. A nyertesek között 4 drb értékes emléktárgy kerül kiosztásra. Kiténő zenéről gondoskodva van. Itt említjük meg, hogy ez alkalommal mutatkozik be először a nemrég megalakult „Postás dalárda“ Ehrlich zenetanár karmester vezetése mellett. Jegyek még kevés mérsékelt számban kaphatók a kézbesítőknél és este a pénztárnál. Személyjegy 30 korona, páholyjegy 5 személyre 130 korona és a vigalmi adó. — Tekintettel a jótékony célra, mely az özvegyek és árvák segélyalap javára megy, felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

1. Hlaid
Hajdu
192
Se
ol

— **Nyilvános nyugtázás.** Egy magát megnevezni nem kívánó debreceni kereskedő a cseccsenő-
védelem előmozdítása céljából tiszta koronát juttatott
pénztárunkba. Köszönettel nyugtazzuk. — Deb-
recen sz. kir. város nevelési hivatala.

— **Leégett egy nádas.** Tegnapelőtt a Vértességi uti bellegelőn kigyuladt egy nádas. A nádas égése úgy látszott, mintha egy ház égne éppen ezért kivonult a tűzoltóság, de mire megérkezett, a nádas egészen leégett. A kár jelentékeny. A nádas leégéséből kifolyólag a csendőrség erőiesen nyomoz, hogy nem gyújtogatók munkája-e a tűz?

— **A Templomegyesület telke.** A belügyminiszter leküldte a város főispánjához véleményezés végett a Templomegyesület telkére vonatkozó közgyűlési határozatot. Hubert főispán a közgyűlési határozat jóváhagyását javasolta a belügyminiszternek.

— **Erfurti magvak megérkeztek.** Salvia, Margit szegfű, carfiol, vörös káposzta, Glohchia akácflamag kapható Paczeltől, Püspöki palota.

SZINHÁZ.

— **A Vöröskereszt jótékonycélu színházi működés előadása.** Debrecen város nagyszívű közönsége megértette a legnemesebb jótékony-ságot gyakorló egyesület kérést, és segítségére sietett a vöröskereszt kiürült pénztárának. Zsufolásig megtelt esütőtörökön este a Csokonai színház előkefé közönséggel. A nézőtér is ünnepies hangulatot árukt el. *Nóth Antal* vezénylésével a katonazenekar hazafias indulókat játszott, a megszokott precizitással, nyitányul. A függöny felgördülte után Schiller „Stuart Mária”-játékát a III. felvonásnak azt a jelenetét láttuk, mely a gögös Erzsébet királynénak a legyőzött és megalázó fogságban tartott Stuart Máriaival való végzetes találkozását eleveníti meg. Ugy a Mária-ábrázoló *Bosznay István* mint *Szűcs Margit* olyan alakítást nyújtott, oly drámai erővel játszotta meg szerepét, olyan biztos művészettel oldotta meg nehéz feladatát, ami képzett hivatásos művésznökök is dicséretükre vált volna. *Vass Lussy* és a kisebb szerepeket játszó férfiak is jól megállták helyüket. Ezután a híres spanyol drámáiról *Echegaray* egy kis jelenete következett, mely *Havass Gábornak*, aki énekével annyiszor gyönyörködtetett bennünket, alkalmat adott arra, hogy színjátszó tehetségét is bemutassa. Szerettük volna, ha több éneket szőtt volna szerepébe. *Szele Paula* és *Laczkó József* a koldusleány és a kitanult vén kéregető szerepében jeleskedtek. Szünet után következett *Murai Károly* pompás vigjátéka: a „Huszárszerelmem”. Itt minden tulzás nélkül megállapíthatjuk, hogy ilyen pompás, egybevágó, gördülékeny előadás, ahol minden szereplő annyira helyén van, műkedvelőktől még nem láttunk. *Madzsar Titi* enivalóan ügyes és kedves volt a jukkerkedő, fűs természetű fiatal leány szerepében és méltó partnere volt *Laczkó József* mint Pista „kisasszony”. A tiszteletes ur, a jeles diplomata jóízű ábrázolás, dr *Bóka Tibor* mint csélesap huszárhadnagy, *Hegedűs Ica*, a versekért rajongó baktis, *Orosz Jenőné*, *Rostás Edith*, *Mikecz Gábor*, dr *Dávid Géza*, *Szoboszlai Sándor*, *Balla Bertalan*, *Géber Mihály* jobb-nál-jobb alakítást nyújtottak. A közönség tapsokkal és virággal halmozta el a szereplőket. Az előadást pénteken megismélték.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Szombaton, C) 37. bérletben *Fekete pillangó*. Operett 3 felvonás.
Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: *Magnás Miska*.
Vasárnap este: *Fekete pillangó*.
Hétfőn, A) 36. bérletben: Klasszikus est. *A fősvény*.
Kedden bérletszünetben: Ünnepi előadás. *Ocskay brigadéros*.

Farkasok országa második rész, amerikai cow-boy kalandor történet 10 felvonásban. Bemutatja az Apolló. Jegyelővétel.
Tolsztoj, Feltámadás című világhírű regényét mutatja be ma az Arany bika, mozi, a főszerepet Maria Jacobini játssza. Jegyelővétel.
XA-XA Amerikai kalandortörténet második részét mutatja be az Uránia.

TÖRVÉNYKEZÉS

A javíthatatlan zsebtolvaj. Megrögzött zsebtolvaj állott ma a törvényszék Nagy Kalmán elnökelete alatt álló büntetőtanácsa előtt. A neve Vetési János, Bagamérból való. Marfiatalkorában több zsebmetszést követett el Berettyóújfaluban és Margittán, amiért el is ítélte annak idején a nagyváradi törvényszék. Amint kiszabadult, folytatta a régi mesterségét. 1919 februárjában a Meteor kávéházban követett el furfangos zsebmetszést. Büvös-mutatványokat mutatott be egy ezüst koronával s addig büvészkedett, míg ellopja az ott időző Jakkor József több ezer koronát tartalmazó pénztárcáját. Más alkalmakkor pedig a vasuti állomáson a pénztár előtt és a zsbvásáron fosztogatta az utasokat. Felhasználta a véletlen eseteket is. A villamos elgázolt egy embert a Piac- és Simonffy-utca sarkán. Természetesen rögtön nagy csődület támadt. Vetési is a tömeg közé furakodott s Mocsár Annától sikerült is ellopnia a pénztárcáját. A vádlottak padján ült még Ármos Sándor is orgazdaság miatt, mert Vetésitől négy lopott pénztárcát fogadott el. Vetési a mai tárgyaláson mindent tagadott.
— Azt sem tudom én kérem, mi a zsebmetszés — mondotta.

Apró hirdetések.

Aranyat
mindenféle ezüstöt, briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u 2 szám. I. e. c. l. e. t.

Rikkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal
lapunk hirdetőhivatalában

Róváry és Altmann
szűcsök, Piac 42. Pannónia szállás. Bármilyen szakmában vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Eladó
a Kandia utca 4-b számú új modern emeletes ház. Ügynökök kizárva. Ugyanott gazdasági felszerelések, vaskályhák is eladók

Csaknem új
bordás kocsi eladó Nagy Tamás áll. tanítónál Hajdúhadházon.

Modern
új hálószoba butor eladó Ujkerf, Lehel-u. 12

Boroshordók
használtak 25 hektora eladók Keresztesi utca 47.

Butorfa
száraz tölgydeszkák 2 és fél köbméter eladó Har-sányi Kossuth-utca 49.

Forgács István
műorás
Bádógos-u.

Koros Sándor
lérti-szabó üzletében Piac-u. 66.
Baját készítteti elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Házhelyek
részfizetésre eladók a vágóhid mellett villamos és kőut mentén, Bihar-utczán 200-300 négyszögöl területekre feleostva, amelyeken azonnal építhetnek, de megépítésük is alkalmas. Érdeklődők jelentkezhetnek — Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

A bíróság Weresz Lajos kir. ügyész vádbeszede után Vetésit lopásért 4 évi fegyházra ítélte, míg Ármos 300. korona pénzbüntetést kapott. Ugy az ügyész, mint az elítéltek megnyugodtak az ítéletben s így az ítélet jogerős.

A fősze

Budapest, március 11. (Nemz. St. t. jel.)
Valutapiac. Napoleon 12:80, dollár 408, marka 657, szokol 532, lei 534, rubel 180, francia frank 28:20, angol font 15:90, líra 15:20, korona dinár 10:50, osztrák korona 0:58, lengyel marka 51 és fél.
Zürich, márc. 10. Magyar korona 1:41.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

SPORT.

DEFC-DEKSE I. b. A Nyomdász Sport Club és a DKASE I. b. vasárnap délután 3 órai kezdettel tréning mérkőzést tart a KASE ügétőteri sporttelepén. A Nyomdászok összes volt játékosait felbujuk, hogy vasárnap délután 2 órakor okvetlen jelenjenek meg az ügétőteri pályán.

Konyhakertészetnek
kiválóan alkalmas 950 öi területű föld rajta jó készületű lakóházzal, gyümölcsfák és kuttal a Tócskeriben eladó.
Nemes-u. 7. szám alatt
Alkalmi vétel! Cím a kiadóban. Ara 200,000 kor.

METEOR MUZGÓBAN
Bocska-y-tér.
Március hó 13-án vasárnap
PIROS BÜGYELLÁRIS
és
Festő vagy muzsikus.
Jegyelővétel ma délelőtt 10 órától.

Eladó fűszerüzlet
Eötvös-utca Péterfia-részen fűszerüzlet s italmérőssel bíró sarokház forgalmas helyen és 4 szobás egymásba nyíló utcai lakással azonnali átvételre eladó
Dezső László Maróthy-utca 19.

42 kat. hold első osztályufekete föld tanyával
Kaba határában eladó
Felvilágosítást ad
dr Kovats Jenő ügyvéd
Deák Ferencz-utca 3.

Cukorjegy beváltása.
Figyelemztetjük a közönséget, hogy a hatósági cukorjegyek „A” szelvényére a cukrot csak március 12-ig adhatják ki a kereskedők. Ezért a közönség e nap után a cukor kiszolgáltatását nem követelheti.
Debrecen, 1921. március 10.
Közélelmezési ügyosztály.

Eladó ingatlanok

Honvéd-utczán 8 ablakos utcafront, 8 szobás lakás, nagy udvar istállóval eladó, gazdálkodónak különösen alkalmas.	Rákóczi-utczán 6 szobás családi ház, nagy udvarral, istállóval Egymalom-utcai részen eladó.	Sestakert Kömlössy-uton erdő alatt 600 négyszögöl szőlő gyümölcsös nyaralóval azonnali átvételre eladó.
Faragó-utczán csinos családi ház, 6 szobás lakás hozzávalókkal Csapó-utcai villamos megállónál azonnal eladó.	SESTARERTBEN Anerássy-uton 900 négy szögöl kiténő termő szőlő, gyümölcsös, 1 szobás lakás, kiténő vízi szivattyus kut körül lugással azonnali átvételre eladó.	Gereby-telepen Iren-utczán 1 szobás, Kondor-utczán 2 szoba konyha, kamara istálló azonnali átvételre eladó.

Dezső László Maróthy-u. 19.